

Tuingereedschap en tuinmeubilair op een 18e eeuwse buitenplaats

Tijdens onze speurtocht door de huisarchieven van verschillende buitenplaatsen voor het platenboek 'Plaatsen aan de Vecht' stootten wij op drie inventarislijsten van tuingereedschap en -meubilair op 'Oud Over' van kort voor 1800. De plaats was toen ongeveer 1.5 ha groot plus nog enkele hectaren tuinbouw- en grasland.

Wij menen dat het voor onze lezers interessant is eens te zien wat men nodig had om een goed aangelegde tuin in die tijd te onderhouden.

Er waren 16 broeilessenaars met totaal 38 ramen, 1 perzikkast met 16 ramen, 1 liggende druivenbak met 14 ramen, 1 staande druivenkast met 13 ramen, 1 perzikkast met 3 ramen, 1 losse druivenbak met 4 ramen, 1 los trekkastje met 3 ramen, 1 druivenkast met 6 papieren ramen en nog 34 papieren ramen. Deze laatste waren waarschijnlijk bespannen met geolied papier. Als isolatiemateriaal gebruikte men muscovische rietmatten, gewone rietmatten en 'hobbesakke'.

Bonestaken, latten en 'erterijst' dienden voor het klimmend gewas. Apart getaxeerd komen voor 'paardemist, broeyaart, koemist en vullis' tezamen f 90,— waard! Ook 90 bloempotten worden trouw genoteerd.

In de tuin stonden her en der 16 tuinbanken en een negental stoeltjes of schopjes en aan de Vecht 2 steigerbanken met een deurtje, zo één als er in Loenen nog op Beek en Hoff te zien is.

Aan tuingereedschap vond met er '5 schoffels, 8 harken, 3 spaden, 4 schoppen, 4 vorken of greepen, 2 graaven, 2 oude gieters, 1 wallensteeker, 5 palmscharen, 2 saagen, 1 dijkgieter (?), 3 klauwharken, 3 koolhakken en een sleg, 1 houweel, 4 bijlen, 1 hakmes, 1 hamer, 1 dorsvleegel, 2 zijssen, 1 swaard, 1 snij, 1 baggerbeugel, 1 slootklouw, 1 sloothaak, 2 houten schoppen, 3 hooyvorken en 5 hooyharken, 4 polsstokken en 1 paalingsteeker.'

Voor het vervoer van dat alles stonden ter beschikking '3 kruywaagens met 2 opzetsels en een kruiwagen met een deksel, 1 baktrog, 1 houtblok, 1 burrie en 2 draagboomen, boerenwaagen, stortkar, 1 rolwaagen (voor het gras of de paden) en in de stal 1 stalwaagen.' Voor de levende have waren er 8 'kippenbroey en misthokke' en een hok voor de eenden bij de vijver en in de stal 'een haaverkist, vork, griep, 2 emmers, een sneybank met mes en een slijpsteen.' Voor het vissen stond een 'tootebel met een net en viskaar' ter beschikking.

Om het ongedierte onder contrôle te houden werd gebruik gemaakt van een bunsing-klem en 2 mollevallen met 2 bijbehorende spijkerborden om de velletjes op te spannen.

Teneinde de vruchten van de noeste arbeid te kunnen plukken waren er tenslotte '1

dubbelde leer, 1 tuintrap, 1 plukbank en nog 2 kleine en 2 grote leeren' en om de hoge hagen te scheren 'een grote en een kleine scheerbank met 1 kromme en 4 rechte halve maane met de (lange) stokken'.

De totale waarde van al deze zaken werd circa 1795 op f 766,—, op 7 maart 1797 op f 785,— en 1 november 1800 op f 525,— geschat, in dit laatste geval echter zonder de twee karren à f 110,—.

Nieuwerhoek, januari 1980

E. Munnig Schmidt